

העלון השבועי שלך

מאורות שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך: בן ישי עוזיהו ❖ כתובת אתר אינטרנט <http://www.ohrshalom.net> ❖ כתובת דואר אלקטרוני info@ohrshalom.net

נר ה' נשמת אדם
העלון יוצא לעילוי נשמת
חיילי צה"ל שמסרו נפשם על קידוש ה'
ולעילוי נשמת מירה בת אביגדור ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

מאורות הדרש

מה עשה אהרן בשעת מחלוקת קרח ועדתו

עונשם היוצא דופן של קורח ועדתו מלמדנו עד כמה קשה היא המחלוקת. מעולם לא מצאנו שבני אדם ימצאו את מותם בהבלעם באדמה. כמו כן, אינו בדין לכאורה שימותו תינוקות בעוון אביהם, וכאן ירדו גם התינוקות חיים שאולה. על חומרת הענין תעיד גם העובדה שלקרח עצמו לא עמדה שום זכות להצילו: לא היותו שר גדול בישראל ולא היותו נמנה עם נושאי הארון. גם שושלת היוחסין שעתידה היתה לצאת ממנו לא הועילה לו.

במדרש למדו מן הפסוק "סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה" שבעלי מחלוקת נקראים רשעים. ואת תוצאותיה החמורות של המחלוקת מוצאים חז"ל רמוזים בנוטריקון של מחלה זו בעצמה: מ'כה, ח'רון, ל'יקוי, ק'ללה, ת'כלית - מלשון כליה (מדרש רבה יח, י).

כל זה צריך ללמדנו עד כמה יש לברוח מאש המחלוקת. ואדרבה להרבות בהשכנת שלום ואחוה בין איש לרעהו. בתלמוד ירושלמי למדנו על גודל מעלת השלום. נאמר שם על דורו של אחאב שאף על פי שהיו כולם עובדי עבודה זרה, בכל זאת הואיל ולא היו בהם דילטורין (מלשינים) היו יורדים למלחמות ומנצחים. לעומת זאת, בדורו של דוד המלך שהיו צדיקים, היו נופלים מהם במלחמות, מכיון שנמצאו בקרבם דילטורין (פאה א, א).

אף מפרשת קרח עצמה יכולים אנו ללמוד על הצורך לקירוב השלום, בדיוק כפי שלמדנו משם על גנות המחלוקת. השל"ה הק' אומר שמארהן הכהן אפשר ללמוד כיצד מונעים את התפשטות המחלוקת ומקרבים את השלום. כיצד נהג אהרן, שהיה נושא המחלוקת, בשעת המחלוקת הגדולה? עיון בפרשה מגלה לנו שבכולה אין למצוא אפילו מלה אחת שאמר אהרן, ללמדך ששתק. ומכאן שהדרך הטובה ביותר לעצירת המחלוקת היא השתיקה.

גם משה רבינו מורה לנו במעשיו על ההקרבה שיש להקריב למען השלום. אף שהיה מלך, לא חס על כבודו ולא נמנע מללכת לדתן ואבירם ולנסות להשכין שלום, וזאת אחרי שכבר קרא להם לבוא אליו והם מרדו בו ולא באו.

מאורות הפרשה - "לקח מקח רע לעצמו"

"ויקח קרח" אמר האדמו"ר רי"ח שלבאר מה לקח יש ללמוד דברי רז"ל [סנהדרין ק"ט] "לקח מקח רע לעצמו", ויש לדקדק בלשון "לעצמו" - שהרי משה היה קרובו של קרח בהיות אביו של קרח יצהר, אחיו של עמרם אבי משה, והיו שניהם בשר מבשרם זה לזה, וזה הפירוש שקרח חלק על משה כחולק על "עצמו" ובשרו.

ולזה שפיר פירוש המדרש "ויקח קרח שלקח מקח רע לעצמו" ע"י שחלק על משה חלק על בשרו הוא.

ועוד אמרו רז"ל [סוטה י"ג] על הפסוק "חכם לב יקח מצות" וזה משה שכל ישראל עסקו בביזת מצרים כס"ף וזהב, ומשה לקח את ארונו של יוסף.

והנה מבואר במדרש שלקרח נתגלו אוצרות יוסף שטמן במצרים, וקרח היה עשיר גדול כמאמר הגמרא [פסחים קי"ט] "חיניא שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלה לקרח", וסיבת קרח שחלק על משה היה רוצה להיות כמו משה רבנו ע"ה, אם כן לא היה לו ליטול את הכסף והזהב של יוסף מאוצרותיו, רק היה צריך לטפל בעצמות יוסף כמשה.

וזה הפירוש "ויקח קרח" שלקח עצמו לחלוק על משה "להיות מלך" כמו משה, וזה רמז המדרש שקרח רצה להיות כמשה ולכן "לקח מקח רע" על ידי שלקח מאוצרות יוסף, וזה העושר היה לו לרעתו "יש עושר שמור לבעליו לרעתו", שהיה לו לקחת את "עצמות יוסף" ואז היה ראוי להיות כמשה.

אך כיון שלא עשה כן, פסל עצמו ממדרגה זו, ופגם בשורשו עד שאמר יעקב אבינו "בקהלם אל תחד כבודי" דקאי על מחלוקת קרח וכנאמר "וברצונם עקרו שור" הוא יוסף הצדיק הקרוי שור, כי קרח נטל את כספו וזהבו של יוסף, וממילא עיכבו את גאולת מצרים שהייתה תלויה בעצמות יוסף, וגרמו לביטול רצון יוסף "והעליתם את עצמותי מזה", וקרח שלא רצה לטפל בזה לא היה שייך לגדולת משה בהיות צוואת יוסף הייתה נוגעת לכל אחד ואחד מישראל.

וזה שאמרו רז"ל [שמו"ר כ, י"ט] "חכם לב יקח מצות" שמשה רבנו ע"י זה נעשה חכם הרואה את הנולד ולכן זכה לגדולה.

מאורות היכל הברכה למהרי"א מקומרנא

"ויקה קרח"

וקרח היה מעותד להיות כהן גדול לעתיד בעת הנהגות הגבורות, וזה היה מחלוקת על אהרן, שכבר כלם קדושים כמו שנבאר, ובאמת לא היה עדיין הזמן, שעדיין לא נתברר כל הטוב ועדיין הרע מתגבר, ואם לא היו עושים את העגל, היה שעתם מוצלחת, שיתגלה המדרגה הזאת בביטול המוות ומלאך המוות והרע, אבל לא היו ישראל ראויים לזה מצד זכותם אלא בזכות משה.

על כן נפלו ונתגבר הרע ולא היו ראויים לזה, וקרח טעה בזה, ולא קרח בלבד, אלא אדם הראשון, ונדב ואביהוא, אנשי סדום והמבול והפלגה. כולם טעו בזה.

מאורות נוצר חסד למהרי"א מקומרנא

"ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן"

או יאמר כל כנסיה שהיא לשם שמים כגון בית שמאי ובית הלל, זה אוסר וזה מתיר, סופה להתקיים בהכרח, שהרי לעתיד לבוא הלכה כבית שמאי.

ושאינה לשם שמים כגון קרח, אף שהיה מזומן שיהיה כהן גדול לעתיד, ומחמת שמהיר שלא לשם שמים נמסור כהונה אף לעתיד לאהרן, ונתתם תרומת השם לאהרן הכהן של עתיד.

מאורות הסיפור החסידי - המפרנס - א

בצידי הדרך פוסע הצדיק הקדוש ואיש החסד, רבי נחום מהורודנא זי"ע. לא שרב קיץ ולא קור של חורף, מונעים מהצדיק הישיש מעבודת הקודש שנטל על עצמו. בסבלנות שאין לתארה היה עובר מבית לבית, מרחוב לרחוב, משכונה לשכונה ומעיר לכפר ועירה, כדי להתרים את אחינו בני ישראל, ולעורר לבותיהם לנדב מכספם עבור דברים שבקדושה. מרובים צרכי עמך. גזרה היא כי לא יחדל אביון מקרב הארץ. ורבי נחום'קה יודע ומכיר לבבות שבורים, עניים מכובדים, הבושים לפשוט יד בפרהסיה. אלמנות ויתומים שנשבר מטה לחמם, ועוד כהנה וכהנה נצרכים ונתמכים, שעניהם אורות כאשר הנם מקבלים את כספי הצדקה מידי הקדושות של הצדיק.

על פי רוב היו בעלי הבתים, מקבלים את הצדיק ברוב כבוד, מגישים לו את מעות הצדקה בלב חפץ וחשים אושר בנפשם על שזכו לתרום מכספם לצדקה, שאותו צדיק גזברם. בוקר קר ואפורי, כאשר חוצות העיר הפכו לבוץ עקב הגשמים המרובים שירדו ללא הפוגה. עזר רבי נחום לפני בית נאה מוקף חצר וגינה. הוא נעצר לפני השער שהיה פתוח קמעא, ועליו שלט: "עורך הדין וינגוט ובני משפחתו". רבי נחום נקש על דלת הבית. כעבור מספר דקות של המתנה, נפתחה זו ועל הסף עמד איש גבה קומה, מרכיב משקפים על אפו ובלוריתו מטופחת. הוא הביט ביהודי הקשיש העומד על הסף, רטוב מן הגשם, וחיוך לעג הופיע על שפתיו הדקות. "מה רצונך?" - הפליט. הגביה רבי נחום'קה את עיניו הטהורות ודיבר ברוך: הלא יהודי אתה, בוודאי רוצה הנך לקיים את המצוה הגדולה של נתינת צדקה...

עיניו של עורך הדין התרוצצו בחוריהן ובחרונו נפשק פיו ונסגר לסרוגין. נכר היה כי מתאמץ הוא למצוא את המילים המתאימות, "לשפכן" על ראשו של היהודי הזקן, המכתת רגליו בגשם ובקור, כדי לקבץ נדבות... הצבעים התחלפו בפניו של מר וינגוט. "שטות שכזו!" הרעים לפתע בקולו - "טפשות וסכלות שכאלו! צדקה... מצוה... איזו חוצפה היא!... כיצד זה יהודי זקן ו... אוזר הנך עוז, לבוא להטרידני, נהנה הנך לקבץ נדבות, תלך לך למקומות בהם מכירים אותך ואל תבוא להפריע במקומות בו לא מעונינים לראותך" ... רבי נחום'קה לא חשב כלל לענות לו ליהודי העלוב הלז, על דברי גדופיו, אך הדלת כבר נטרקה על פניו, כיון שכך ניער את טיפות הגשם מעל פניו ושב על עקבותיו.

"טפילים! אוכלי חנם" - סינן עורך הדין מבין שיניו. אשתו מיהרה אל החלון, להשקיף על דמותו הצנומה והכפופה של היהודי המבוסס בבוץ... מר וינגוט נטל את מעילו ומגבעתו מעל הקולב. תוך כדי התלבשותו הפטיר: "הולך אני אל מר קירשנקרונג, אחזור בעוד שעתים בקרוב". מר קירשנקרונג הנו פקיד רם דרג בלשכתו של שר האוצר. מר קירשנקרונג הנו ידיד נאמן של עורך הדין מר וינגוט. קשרי ידידות עמוקים שוררים בין השנים, מבליים הם האחד בבית רעהו שעות רבות. בדרך כלל מעדיפים הם לשוחח בארבע עינים. השיחה המתפתחת ביניהם היא תדיר רוויה מתח. צליל קולותיהם והעשן העב המתמר מן הסיגריות אשר בזוית פיהם, מעידים כי השיחה אינה שיחת ידידות גרידא, היא נושאת אופי מסחרי כלשהו. אך אילו עסקים יכולים "להתבשל" בין פקיד רם דרג, בלשכת שר האוצר, לבין עורך דין ממולח? ... ובכן, קימים כנראה בכל זאת, עסקים משותפים לאנשים אלו. ואף על פי ששומרים הם עליהם בסודיות, מטעם המובן מאליו, יצא המרצע מן השק והסוד התגלה ביום מן הימים, ולא רק אי נעימות, אלא אף עונש כבד. אך בל נקדים את המאוחר. המשך יבוא בס"ד [לוקט מ"ניצוצי אור"]